

**ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ
НА СЪДИИТЕ ОТ ГРАЖДАНСКАТА И
ТЪРГОВСКАТА КОЛЕГИИ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**

И С К А Н Е

**от Лозан Панов - председател на Върховния касационен съд
на основание чл. 125 във връзка с чл. 124, ал.1, т. 1 ЗСВ**

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

В проведеното на 03.12.2015 г. заседание на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии по тълкувателно дело № 7/2014 г. на ОСГТК, посветено на някои въпроси, свързани с производството за отмяна на влезли в сила решения (Глава 24 ГПК), беше решено втората част от въпрос № 6 (Кои влезли в сила определения подлежат на отмяна по реда на чл. 307 ГПК?) да отпадне от предмета на тълкувателното дело, като бъде иницирана по реда на чл. 125 ЗСВ отделна тълкувателна процедура по въпроса: **Кои са определенията, с които се дава разрешение по същество на други производства по смисъла на чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК?** По решение на ОСГТК в това тълкувателно дело следва да се даде и отговор на въпроса дали влезлите в сила определения, с които се дава разрешение по същество на други производства, подлежат на отмяна по реда на Глава 24 ГПК.

Решението на ОСГТК е мотивирано с установена от комисията по тълк. дело № 7/2014 г. противоречива практика на съставите на ВКС относно въззивните определения, които покриват нормата на чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК.

Определенията, за които безпротиворечиво в практиката се приема, че попадат в приложното поле на чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК, са следните:

1. **Въззивно определение, постановено по частна жалба срещу определение на първоинстанционния съд за изменение на решението в частта за разноските (чл. 248 ГПК) -** Опр. № 5 от 06.01.2015 г. по ч.гр.д. № 6733/14 г. на III г.о., Опр. № 19 от 06.01.2012 г. по ч.гр.д. № 665/11 г. на III г.о., Опр. № 96 от 03.02.2012 г. по ч.т.д. № 863/11 г. на I т.о., Опр. № 37 от 26.01.2012 г. по ч.гр.д. № 600/11 г. на I г.о., Опр. № 42 от 27.01.2011 г. по ч.гр.д. № 1/11 г. на III г.о., Опр. № 54 от 14.01.2014 г. по ч.т.д. № 4203/13 г. на I т.о., Опр. № 59 от 06.02.2009 г. по ч.гр.д. № 2095/08 г. на II

г.о., Опр. № 87 от 11.02.2014 г. по ч.т.д. № 3147/13 г. на II т.о., Опр. № 423 от 22.07.2015 г. по ч.т.д. № 1388/15 г. на II т.о., Опр. № 373 от 08.07.2015 г. по ч.т.д. № 1771/15 г. на II т.о., Опр. № 310 от 22.06.2015 г. по ч.гр.д. № 2830/15 г. на I г.о., Опр. № 397 от 11.06.2015 г. по ч.гр.д. № 2600/15 г. на IV г.о., Опр. № 484 от 12.09.2014 г. по ч.гр.д. № 4872/14 г. на I г.о.

В частност, няма противоречия и относно допустимостта на касационното обжалване на въззивното определение, постановено по частна жалба срещу първоинстанционно определение за изменение на решението в частта за разноските при брачни дела (чл. 329 ГПК), но има колебания относно квалификацията на касационната частна жалба – в Опр. № 9 от 06.01.2015 г. по ч.гр.д. № 7223/14 г. на III г.о. на частната жалба е дадена обща квалификация по чл. 274, ал. 3 ГПК, а според Опр. № 224 от 12.04.2011 г. по ч.гр.д. № 140/11 г. на IV г.о. производството е по реда на чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК.

2. Въззивно определение, постановено по частна жалба срещу отказ на първоинстанционен съд за възстановяване на срок (чл. 66, ал. 2 ГПК)- Опр. № 53 от 04.02.2009 г. по ч.гр.д. № 2051/08 г. на II г.о., Опр. № 61 от 26.01.2010 г. по ч.гр.д. № 744/09 г. на IV г.о., Опр. № 233 от 28.08.2015 г. по ч.гр.д. № 3223/15 г. на II г.о., Опр. № 731 от 18.11.2014 г. по ч.т.д. № 3261/14 г. на II т.о., Опр. № 204 от 18.03.2014 г. по ч.гр.д. № 7439/13 г. на IV г.о., Опр. № 825 от 02.12.2013 г. по ч.т.д. № 3795/13 г. на II т.о., Опр. № 499 от 30.07.2013 г. по ч.гр.д. № 4644/13 г. на III г.о., Опр. № 927 от 22.11.2011 г. по ч.т.д. № 796/11 г. на II т.о., Опр. № 556 от 13.07.2010 г. по ч.т.д. № 546/10 г. на II т.о.

3. Въззивно определение, постановено по частна жалба срещу отказ на първоинстанционен съд за освобождаване от такси и разноски (чл. 83, ал. 2 ГПК) – Опр. № 100 от 24.01.2014 г. по ч.т.д. № 4769/13 г. на I т.о., Опр. № 2 от 06.01.2014 г. по ч.гр.д. № 7390/13 г. на III г.о., Опр. № 289 от 10.06.2015 г. по ч.т.д. № 1264/15 г. на II т.о., Опр. № 284 от 23.07.2014 г. по ч.гр.д. № 3793/14 г. на II г.о., Опр. № 230 от 01.04.2014 г. по ч.т.д. № 570/14 г. на II т.о., Опр. № 119 от 30.01.2014 г. по ч.т.д. № 4498/13 г. на I т.о., Опр. № 442 от 19.12.2013 г. по ч.гр.д. № 7440/13 г. на II г.о., Опр. № 777 от 04.12.2013 г. по ч.гр.д. № 6903/13 г. на III г.о., Опр. № 587 от 01.11.2011 г. по ч.гр.д. № 568/11 г. на III г.о., Опр. № 408 от 28.06.2011 г. по ч.гр.д. № 297/11 г. на IV г.о.

4. Определение на окръжен съд, с което е потвърден отказ на съдията по вписванията за извършване на вписване – Опр. № 73 от 27.01.2012 г. по ч.т.д. № 26/12 г. на I т.о., Опр. № 94 от 30.01.2014 г. по ч.гр.д. № 110/14 г. на III г.о., Опр. № 98 от 08.04.2015 г. по ч.гр.д. № 1663/15 г. на II г.о., Опр. № 98 от 08.04.2015 г. по ч.гр.д. № 1663/15 г. на II г.о., Опр. № 103 от

12.03.2012 г. по ч.гр.д. № 88/12 г. на II г.о., Опр. № 509 от 16.07.2015 г. по ч.гр.д. № 3645/15 г. на IV г.о., Опр. № 428 от 02.07.2014 г. по ч.т.д. № 1716/14 г. на II т.о., Опр. № 516 от 01.07.2014 г. по ч.гр.д. № 3668/14 г. на III г.о., Опр. № 628 от 27.09.2012 г. по ч.гр.д. № 540/12 г. на III г.о., Опр. № 358 от 30.07.2012 г. по ч.гр.д. № 220/12 г. на II г.о.

5. Въззивно определение, постановено по частна жалба срещу първоинстанционно определение по молба за даване на разрешение по чл.23, ал.4 ЗОПДИППД /отм./- Опр.№ 217 от 11.05.2015 г. по ч.гр.д.№ 1969/15 г. на I г.о., Опр.№ 500 от 30.07.2013 г. по ч.гр.д.№ 3764/13 г. на III г.о., Опр.№ 264 от 29.06.2012 г. по ч.гр.д.№ 270/12 г. на II г.о.

6. Въззивно определение, постановено по частна жалба срещу първоинстанционно определение по молба за обезпечаване на бъдещ иск по чл. 23, ал. 2 ЗОПДИППД (отм.) – Опр. № 422 от 23.09.2013 г. по ч.гр.д. № 4971/13 г. на I г.о., Опр. № 388 от 28.05.2012 г. по ч.гр.д. № 290/12 г. на IV г.о., Опр. № 188 от 14.03.2012 г. по ч.гр.д. № 113/12 г. на III г.о., Опр. № 170 от 29.02.2012 г. по ч.гр.д. № 69/12 г. на IV г.о., Опр. № 125 от 13.02.2012 г. по ч.гр.д. № 86/12 г. на IV г.о., Опр. № 321 от 16.06.2011 г. по ч.гр.д. № 307/11 г. на III г.о.

7. Въззивно определение, с което след отмяна на отказ на първоинстанционния съд е допуснато обезпечение на иска (чл. 396, ал. 2 ГПК) – Опр. № 437 от 31.05.2012 г. по ч.т.д. № 635/11 г. на II т.о., Опр. № 933 от 19.10.2012 г. по ч.т.д. № 778/12 г. на II т.о., Опр. № 223 от 16.04.2014 г. по ч.гр.д. № 2209/14 г. на I г.о.

Определенията, за които е налице противоречива практика относно тяхната обжалваемост по чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК, са следните:

1. Въззивно определение, с което е потвърдено определение на първоинстанционния съд в производството по несъстоятелност за недопускане на оздравителен план до разглеждане от събранието на кредиторите (чл. 701 ТЗ). Според част от практиката това въззивно определение подлежи на обжалване пред ВКС на основание чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК – Опр. № 572 от 08.09.2014 г. по ч.т.д. № 1900/14 г. на II т.о., Опр. № 301 от 01.06.2009 г. по ч.т.д. № 179/09 г. на I т.о., Опр. № 786 от 16.12.2014 г. по ч.т.д. № 3618/14 г. на II т.о. В други определения се приема, че квалификацията на касационната частна жалба е по чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК – Опр. № 181 от 26.03.2015 г. по ч.т.д. № 459/15 г. на I т.о., Опр. № 52 от 04.02.2015 г. по ч.т.д. № 211/15 г. на II т.о., а в някои актове се дава само обща квалификация по чл. 274, ал. 3 ГПК – Опр. № 69 от 09.02.2015 г. по ч.т.д. № 285/15 г. на II т.о.

2. Въззивно решение, постановено по жалба срещу решение на първоинстанционен съд по молба за издаване на дубликат от изпълнителен лист (чл. 409 ГПК). Налице е практика, според която актът на въззивния съд в това производство (в конкретния случай същият е определение) подлежи на обжалване пред ВКС с частна касационна жалба по чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК – Опр. № 143 от 23.04.2014 г. по ч.гр.д. № 1053/14 г. на II г.о. В други случаи се приема, че квалификацията на частната жалба е по чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК – Опр. № 238 от 30.05.2009 г. по ч.гр.д. № 133/09 г. на II г.о. В количествено отношение преобладава практиката, според която касационната жалба срещу въззивното решение по чл. 409 ГПК подлежи на разглеждане от ВКС по общия съдопроизводствен ред, предвиден за касационното обжалване на въззивните решения – Опр. № 22 от 06.01.2015 г. по гр.д. № 4099/14 г. на IV г.о., Опр. № 71 от 03.02.2012 г. по т.д. № 728/11 г. на I т.о., Опр. № 81 от 14.02.2012 г. по т.д. № 537/11 г. на II т.о., Опр. № 179 от 12.03.2012 г. по гр.д. № 1138/11 г. на I г.о., Опр. № 208 от 24 .03.2015 г. по т.д. № 1967/14 г. на I т.о. Опр. № 170 от 28.12.2012 г. по ч.гр.д. № 627/12 г. на I г.о.

3. Въззивно определение, постановено по частна жалба срещу разпореждане на първоинстанционен съд по молба за издаване на изпълнителен лист (чл. 407 ГПК). Според част от съдебната практика това въззивно определение подлежи на обжалване с частна жалба пред ВКС на основание чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК – Опр. № 24 от 20.01.2012 г. по ч.гр.д. № 595/11 г. на I г.о., Опр. № 361 от 15.06.2010 г. по гр.д. № 168/10 г. на IV г.о., Опр. № 28 от 10.01.2012 г. по ч.гр.д. № 700/11 г. на IV г.о., Опр. № 392 от 25.07.2011 г. по ч.гр.д. № 234/11 г. на III г.о. В друга част от практиката се приема, че производството по издаване на изпълнителен лист е двуинстанционно и определението на въззивния съд не подлежи на касационно обжалване – Опр. № 700 от 03.11.2014 г. по ч.т.д. № 3125/14 г. на II т.о., Опр. № 428 от 05.07.2012 г. по ч.т.д. № 399/12 г. на I т.о., Опр. № 716 от 13.11.2014 г. по ч.т.д. № 2902/14 г. на II т.о., Опр. № 34 от 14.01.2014 г. по ч.т.д. № 21/14 г. на II т.о., Опр. № 545 от 12.07.2010 г. по ч.т.д. № 552/10 г. на II т.о., Опр. № 385 от 19.06.2013 г. по гр.д. № 2770/13 г. на IV г.о.

4. Въззивно определение, постановено по частна жалба срещу първоинстанционно определение за издаване или за отказ да се издаде обратен изпълнителен лист (чл. 245, ал. 3 ГПК). Според част от съдебната практика, това въззивно определение подлежи на обжалване с касационна частна жалба пред ВКС на основание чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК – Опр. № 210 от 07.05.2015 г. по ч.гр.д. № 1097/15 г. на I г.о., Опр. № 428 от

10.07.2014 г. по ч.гр.д. № 3037/14 г. на I г.о. Според други определения на ВКС въззивното определение не подлежи на касационно обжалване – Опр. № 596 от 27.10.2015 г. по ч.гр.д. № 4813/15 г. на III г.о., Опр. № 431 от 27.07.2015 г. по ч.т.д. № 1419/15 г. на II т.о.

5. Въззивно определение, с което се увеличава цената на иска (чл. 70, ал. 2 ГПК). Част от съдебната практика приема, че това определение подлежи на обжалване с частна жалба пред ВКС на основание чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК – Опр. № 143 от 09.04.2014 г. по ч.гр.д. № 113/12 г. на II г.о., Опр. № 71 от 01.02.2012 г. по ч.т.д. № 13/12 г. на II т.о., Опр. № 526 от 28.06.2010 г. по ч.т.д. № 316/10 г. на I т.о. Според други определения касационната частна жалба ангажира компетентността на ВКС на основание чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК – Опр. № 501 от 17.08.2009 г. по ч.гр.д. № 1875/08 г. на I г.о. и Опр. № 44 от 15.01.2010 г. по ч.гр.д. № 725/09 г. на IV г.о. (в последното частната жалба е квалифицирана по чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК, но е прието, че въззивното определение, с което е определена по-висока цена на иска и държавна такса, е преграждащо развитието на производството). Налице е и практика, че въззивното определение, с което се увеличава цената на иска, не подлежи на обжалване – Опр. № 351 от 07.05.2012 г. по ч.гр.д. № 153/12 г. на IV г.о.

6. Въззивно определение, постановено по частна жалба срещу определение на първоинстанционния съд, с което се допуска или се отказва предварително изпълнение на решението (чл. 244 ГПК). Според част от съдебната практика, това въззивно определение подлежи на обжалване с касационна частна жалба на основание чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК – Опр. № 685 от 28.11.2011 г. по ч.гр.д. № 591/11 г. на IV г.о., Опр. № 271 от 08.07.2013 г. по ч.гр.д. № 3205/13 г. на II г.о., Опр. № 299 от 07.06.2011 г. по гр.д. № 295/11 г. на III г.о., Опр. № 485 от 30.07.2010 г. по ч.гр.д. № 351/10 г. на IV г.о., Опр. № 360 от 19.06.2011 г. по ч.гр.д. № 270/11 г. на IV г.о., Опр. № 389 от 12.07.2012 г. по ч.гр.д. № 281/12 г. на I г.о., Опр. № 393 от 29.06.2010 г. по ч.гр.д. № 263/10 г. на IV г.о. В други съдебни актове е застъпено становището, че въззивното определение по чл. 244 ГПК не подлежи на касационно обжалване – Опр. № 228 от 06.06.2013 г. по ч.гр.д. № 3258/13 г. на II г.о., Опр. № 78 от 14.02.2011 г. по гр.д. № 58/11 г. на IV г.о., Опр. № 427 от 19.12.2014 г. по ч.гр.д. № 6076/14 г. на II г.о., Опр. № 135 от 23.03.2015 г. по ч.гр.д. № 1131/15 г. на I г.о., Опр. № 172 от 23.03.2015 г. по ч.гр.д. № 1429/15 г. на III г.о.

7. Въззивно определение, с което е потвърдено определение на първоинстанционния съд за теглене на жребий и прекратяване на делбеното производство (чл. 352 ГПК). Според част от съдебната практика това въззивно определение подлежи на обжалване с касационна

частна жалба на основание чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК (Опр. № 214 от 25.05.2011 г. по ч.гр.д. № 9/11 г. на I г.о.). В други случаи се приема, че квалификацията на частната жалба е чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК, тъй като с определението на въззивния съд е потвърдено първоинстанционно определение за прекратяване на производството (Опр. № 296 от 29.04.2015 г. по ч.гр.д. № 880/15 г. на IV г.о., Опр. № 785 от 31.10.2014 г. по ч.гр.д. № 6182/14 г. на III г.о.). Налице е и практика, според която жалбата срещу посоченото въззивно определение подлежи на разглеждане по общия ред, предвиден в чл. 280 и следв. ГПК за разглеждане на касационните жалби (Опр. № 500 от 16.12.2010 г. по ч.гр.д. № 407/10 г. на II г.о.).

8. Определение на въззивен съд, с което е потвърден отказ на първоинстанционния съд за издаване на охранителен акт (чл. 538, ал. 2 ГПК). Относно обжалваемостта на тези определения пред ВКС е налице противоречива практика. Според едното становище същите подлежат на касационен контрол на основание чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК. В този смисъл са Опр. № 240 от 20.05.2013 г. по ч.гр.д. № 2963/13 г. на I г.о. и Опр. № 922 от 21.11.2011 г. по ч.т.д. № 582/10 г. на II т.о. (постановени по частна жалба срещу определение на окръжен съд, с което е потвърден отказ на районен съд за назначаване на особен представител по чл. 29, ал. 4 ГПК), Опр. № 309 от 23.04.2010 г. по т.д. № 1101/09 г. на I т.о. (постановено по частна жалба срещу определение на окръжен съд, с което е потвърдено определение на районен съд за отхвърляне на молба по чл. 97, ал. 2 ЗЗД за даване на разрешение за продажба на имущество на длъжника при забава на кредитора). Според другото становище определението на въззивния съд, с което се потвърждава отказ за издаване на охранителен акт, не подлежи на касационно обжалване, тъй като производството е двуинстанционно (Опр. № 158 от 18.02.2014 г. по ч.гр.д. № 786/14 г. на III г.о., Опр. № 274 от 01.12.2011 г. по гр.д. № 437/11 г. на IV г.о., Опр. № 563 от 10.08.2012 г. по ч.гр.д. № 480/12 г. на III г.о.).

9. Определение на апелативен съд, с което е потвърден отказ на окръжен съд за вписване в регистрите на юридическите лица (чл. 606 ГПК). По въпроса за обжалваемостта на тези определения пред ВКС практиката е противоречива. Според едното становище същите подлежат на касационно обжалване на основание чл. 274, ал. 3 ГПК (Опр. № 28 от 22.04.2009 г. по т.д. № 80/09 г. на I т.о.), респ. чл. 274, ал. 3, т. 1 ГПК (Опр. № 524 от 06.07.2011 г. по т.д. № 1126/10 г. на I т.о.) или чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК (Опр. № 626 от 14.08.2012 г. по т.д. № 820/11 г. на II т.о.). Съществува и становище, че посочените определения на апелативните съдилища не подлежат на касационно обжалване (Опр. № 133 от 30.04.2013 г. по т.д. № 510/12 г. на I т.о., потвърдено с Опр. № 508 от 15.07.2013 г. по ч.т.д. № 2571/13 г. на II т.о.).

10. Въззивно определение, с което е потвърден отказ на първоинстанционния съд за връщане на надвзета държавна такса. Налице е противоречива практика по въпроса за допустимостта на касационното обжалване на тези определения. Според едното становище същите подлежат на касационен контрол на основание чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК (Опр. № 580 от 13.10.2010 г. по ч.гр.д. № 441/10 г. на IV г.о.). Според другото становище посоченото въззивно определение не подлежи на касационно обжалване нито на основание чл. 274, ал. 3, т. 1, нито по силата на чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК (Опр. № 643 от 12.07.2012 г. по ч.т.д. № 618/11 г. на II т.о., потвърдено с Опр. № 177 от 06.03.2013 г. по ч.т.д. № 31/13 г. на I т.о.).

Предвид посочената по-горе противоречива практика на съставите на ВКС и като съобразих решението на Общото събрание на съдиите от Гражданската и Търговската колегии от 03.12.2015 г. по тълк. дело № 7/2014 г., на основание чл. 125 във връзка с чл. 124, ал. 1, т. 1 ЗСВ правя следното

ИСКАНЕ:

Общото събрание на съдиите от Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд да се произнесе с тълкувателно решение по следните въпроси:

Кои са определенията, с които се дава разрешение по същество на други производства по смисъла на чл. 274, ал. 3, т. 2 ГПК, и кои от тях подлежат на отмяна по реда на Глава 24 ГПК?

Приложения: посочената в искането съдебна практика на състави на ВКС и копие от протокол на заседанието на ОСГТК от 03.12.2015 г. по тълк. дело № 7/2014 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД:**

СЪДИЯ ЛОЗАН ПАНОВ